

Recyklace a rekultivace v pískovně Bratčice

biologický průzkum

RNDr. Adam Véle, Ph.D.

listopad 2024

Posuzovaný

záměr: Recyklace a rekultivace v pískovně Bratčice

Umístění

záměru: Kraj: Jihomoravský

K.ú.: Medlov
Ledce u Židlochovic

Objednatel: Heidelberg Materials CZ, a.s.

Zpracovatel: RNDr. Adam Véle, Ph.D.
Železný Brod 116
468 22 Železný Brod

tel: 737309406
e-mail: adam.vele@e-ko.cz
web: www.e-ko.cz
IČ: 71829059

Konzultace: Mgr. Lucie Vélová

Adam Véle
Železný Brod 116, 468 22
tel.: 737 309 406
www.e-ko.cz
IČ: 71829059

V Železném Brodě 7. 11. 2024

Adam Véle

ÚVOD

Popis lokality

Původní přirozená vegetace

Z mapy potenciální přirozené vegetace lze vyčíst, že původní vegetaci tvořila mapovací vegetační formace:

Prvosenková dubohabřina (*Primulo veris-Carpinetum*). Prvosenková dubohabřina je typickým společenstvem relativně chladnějších, vlhčích a nižších kolinních poloh v panenském termofitiku. Osídluje zpravidla mírné stinné sklony a široká dna údolí, ve výškách cca 200-300 m n. m. Tvoří ji těžší, hluboké půdy s příznivým vlhkostním a vzdušným režimem, tvořící se na spraších nebo vápníkem bohatých sedimentech. Prvosenková dubohabřina tvoří dvoupatrové nebo třípatrové porosty s dominantním habrem (*Carpinus betulus*) nebo duby (*Quercus petraea*, *Q. robur*) a s výrazným zastoupením teplomilných druhů. Keřové i bylinné patro je druhově pestré, s převládajícími mezofilními hájovými druhy a s řadou druhů společných teplomilným doubravám: *Clinopodium vulgare*, *Campanula persicifolia*, *C. rapunculoides*, *Convallaria majalis*, *Dactylis polygama*, *Fragaria vesca*, *Galium odoratum*, *Geoum urbanum*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Scrophularia nodosa*. Tato jednotka je výrazně omezena na panonskou oblast Moravy. Většina odlesněné plochy je využívána jako pšeničná nebo kukuřičná pole, z menší části jako vinice.

Sprašová doubrava s *Quercus petraea*, *Q. pubescens* a *Q. robur*. Sprašová doubrava je v České republice vázána pouze na oblast jižní Moravy, kde byla v minulosti plošně nejrozšířenějším typem teplomilných doubrav. Je tvořena světlými, většinou však sekundárně prosvětlenými doubravami s dominantním dubem zimním (*Q. petraea*), šípákem (*Q. pubescens*) a dubem letním (*Q. robur*). Keřové patro bývá v málo narušených porostech výrazně vyvinuto a jsou v něm zastoupeny především *Ligustrum vulgare*, *Acer campestre* a *Crataegus monogyna*. Nejběžnějšími dominantami bylinného patra jsou *Melica uniflora*, *Convallaria majalis*, *Poa nemoralis* a *Brachypodium pinnatum*. V druhové garnituře se mísí druhy teplomilných doubrav s druhy mezofilních lesů. Mechové patro je zastoupené sporadicky nebo chybí. Porosty sprašové doubravy se v teplé a suché oblasti jižní Moravy vyskytovaly na jedněch z nejkvalitnějších půd a byly proto z největší části již v neolitu přeměněny na zemědělskou půdu. Tato stanoviště jsou dnes využívána pro pěstování vinné révy, kukuřice, pšenice a meruňek.

METODIKA

Průzkum území byl zaměřen na zjištění současného biologického stavu lokality a výskytu zvláště chráněných druhů živočichů, uvedených ve vyhlášce MŽP č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Inventarizační průzkumy byly provedeny v území plánované těžby. Přítomnost bezobratlých živočichů byla zjišťována pomocí individuálního sběru a smýkání vegetace. Průzkum bezobratlých byl zaměřen na zvláště chráněné a vzácné druhy. Přítomnost obratlovců byla zaznamenávána vizuálně a pomocí pobytových znaků. Zaznamenávány byly i přeletující druhy ptáků. Během průzkumu byla věnována zvýšená pozornost výskytu sysla obecného (*Spermophilus citellus*) a křečka polního (*Cricetus cricetus*), kteří patří mezi zvláště chráněné druhy a v blízkém okolí záměru se vyskytují.

Uvedené výsledky byly zjištěny během terénního průzkumu, který probíhal od dubna do října.

U ochranářsky významných druhů živočichů je v tabulkách uvedena kategorie ochrany dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. (O – ohrožený druh, SO – silně ohrožený druh, KO – kriticky ohrožený druh).

O – ohrožený druh

Druh rostliny či živočicha, který je ohrožený nebo vzácný, vědecky či kulturně velmi významný a dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zařazený mezi ohrožené druhy.

SO – silně ohrožený druh

Druh rostliny či živočicha, který je ohrožený nebo vzácný, vědecky či kulturně velmi významný a dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zařazený mezi silně ohrožené druhy.

KO – kriticky ohrožený druh

Druh rostliny či živočicha, který je ohrožený nebo vzácný, vědecky či kulturně velmi významný a dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zařazený mezi kriticky ohrožené druhy.

U zvláště chráněných druhů jsou uváděna kritéria:

Popis druhu, ekologické nároky, výskyt v ploše záměru a jeho okolí, kvalita biotopu, identifikace vlivů, význam jednotlivých vlivů, navržená zmírňující opatření. Údaje o přítomnosti zvláště chráněných druhů v okolí záměru byly shromažďovány z literárních podkladů (atlasy rozšíření, plány péče apod.). Kvalita biotopu byla hodnocena stupni +1

(velmi kvalitní biotop, umožňující trvalý výskyt v území), 0 (méně kvalitní biotop, stále odpovídající nárokům druhu) a -1 (biotop s výrazně zhoršenými podmínkami pro trvalý výskyt druhu). Vlivy záměru byly hodnoceny na stupnici +1 (pozitivní vliv, umožňující budoucí navýšení početnosti druhu v zájmovém území a jeho blízkém okolí), 0 (nulový vliv), -1 (negativní vliv mají za následek snížení početnosti druhu v zájmovém území a jeho blízkém okolí), -2 (silně negativní vliv mající za následek významné narušení místní populace).

VÝSLEDKY

Flora

Během průzkumu byla zjištěna přítomnost 54 rostlinných druhů. Žádný z nalezených druhů nepatří mezi zvláště chráněné. Seznam nalezených druhů je uveden v tab. č. 1.

Tab. 1: Seznam nalezených rostlinných taxonů

latinský název	český název
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný
<i>Arctium lappa</i>	lopuch plstnatý
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený
<i>Artemisia abrotanum</i>	pelyněk brotan
<i>Artemisia dracunculus</i>	pelyněk estragon
<i>Atriplex sagittata</i>	lebeda lesklá
<i>Bromus hordeaceus</i>	sveřep měkký
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní
<i>Campanula spicata</i>	zvonek klasnatý
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	kokoška pastuší tobolka
<i>Cardaria draba</i>	vesnovka obecná
<i>Cichorium intybus</i>	čekanka obecná
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč rolní
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset
<i>Consolida regalis</i>	ostrožka stračka
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní
<i>Conyza canadensis</i>	turan kanadský
<i>Cynoglossum officinale</i>	užanka lékařská
<i>Datura stramonium</i>	durman obecný
<i>Daucus carota</i>	mrkev divoká
<i>Descurainia sophia</i>	úhorník mnohodílný
<i>Dipsacus fullonum</i>	štětka planá
<i>Echium vulgare</i>	hadinec obecný
<i>Euphorbia cyparissias</i>	pryšec chvojka

latinský název	český název
<i>Euphorbia helioscopia</i>	pryšec kolovratec
<i>Fumaria officinalis</i>	zemědým lékařský
<i>Galium verum</i>	svízel šířišťový
<i>Herniaria glabra</i>	průtrzník lysý
<i>Hyoscyamus niger</i>	blín černý
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná
<i>Chenopodium album</i>	merlík bílý
<i>Inula conyzae</i>	oman hnidák
<i>Lamium album</i>	hluchavka bílá
<i>Lamium purpureum</i>	hluchavka nachová
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý
<i>Polygonum aviculare</i>	truskavec ptačí
<i>Potentilla anserina</i>	mochna husí
<i>Reseda lutea</i>	rýt žlutý
<i>Salix euxina</i>	vrba křehká
<i>Salvia pratensis</i>	šalvěj luční
<i>Senecio jacobaea</i>	starček přímětník
<i>Silene latifolia</i>	knotovka bílá
<i>Silene vulgaris</i>	silenka nadmutá
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobýl kanadský
<i>Stellaria media</i>	ptačinec žabinec
<i>Thlaspi arvense</i>	penízek rolní
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	heřmánkovec nevonný
<i>Tussilago farfara</i>	podběl lékařský
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá
<i>Verbascum densiflorum</i>	divizna velkokvětá
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí
<i>Viola tricolor</i>	violka trojbarevná

Fauna

Průzkum potvrdil výskyt 38 druhů obratlovců: 1 zástupce plazů, 30 druhů ptáků a 7 druhů savců. Během průzkumu bylo nalezeno 14 druhů zvláště chráněných živočichů: slepýš křehký, rorýs obecný, moták pochop, ťuhák obecný, vlaštovka obecná, luňák červený, bělořit šedý, krahujec obecný, krkavec velký, vlaštovka obecná, vlha pestrá, koroptev polní a netopýři. Z bezobratlých živočichů, je potvrzen výskyt zvláště chráněných živočichů: čmeláci rodu *Bombus*.

Tab. č. 2: Seznam nalezených druhů obratlovců

	vědecký název	český název	status ochrany
bezobratlí	<i>Bombus sp.</i>	čmelák	§O
plazi	<i>Anguis fragilis</i>	slepýš křehký	§SO
ptáci	<i>Accipiter nisus</i>	krahujec obecný	§SO
	<i>Alauda arvensis</i>	skřivan polní	
	<i>Anas platyrhynchos</i>	kachna divoká	
	<i>Apus apus</i>	rorýs obecný	§O
	<i>Buteo rufinus</i>	káně bělochvostá	
	<i>Circus aeruginosus</i>	moták pochop	§O
	<i>Columba palumbus</i>	holub hřivnáč	
	<i>Corvus corax</i>	krkavec velký	§O
	<i>Corvus cornix</i>	vrána obecná šedivka	
	<i>Cyanistes caeruleus</i>	sýkora modřinka	
	<i>Falco tinnunculus</i>	poštolka obecná	
	<i>Fringilla coelebs</i>	pěnkava obecná	
	<i>Hirundo rustica</i>	vlaštovka obecná	§O
	<i>Charadrius dubius</i>	kulík říční	
	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	racek chechtavý	
	<i>Lanius collurio</i>	ťuhýk obecný	§O
	<i>Larus cachinnans</i>	racek bělohlavý	
	<i>Merops apiaster</i>	vlha pestrá	§SO
	<i>Milvus milvus</i>	luňák červený	§KO
	<i>Oenanthe oenanthe</i>	bělořit šedý	§SO
	<i>Parus major</i>	sýkora koňadra	
	<i>Passer domesticus</i>	vrabec domácí	
	<i>Passer montanus</i>	vrabec polní	
	<i>Perdix perdix</i>	koroptev polní	§O
	<i>Phoenicurus ochruros</i>	rehek domácí	
	<i>Phylloscopus collybita</i>	budníček menší	
	<i>Riparia riparia</i>	břehule říční	§O
	<i>Sylvia communis</i>	pěnice hnědokřídlá	
	<i>Turdus merula</i>	kos černý	
	<i>Vanellus vanellus</i>	čejka chocholatá	
savci	<i>Capreolus capreolus</i>	srnec obecný	
	<i>Lepus europaeus</i>	zajíc polní	
	<i>Martes foina</i>	kuna skalní	
	<i>Microchiroptera sp.</i>	netopýři	§SO
	<i>Microtus arvalis</i>	hraboš polní	
	<i>Sus scrofa</i>	prase divoké	
	<i>Vulpes vulpes</i>	liška obecná	

Zvláště chráněné druhy

Během inventarizačních průzkumů, bylo nalezeno 13 druhů zvláště chráněných živočichů a jeden druh uvedený v Červeném seznamu IUCN.

Tab. č. 3: Seznam nalezených zvláště chráněných druhů obratlovců

	Vědecký název	Český název	Ochrana
bezobratlí	<i>Bombus sp.</i>	čmelák	§O
obojživelníci	<i>Anguis fragilis</i>	slepýš křehký	§SO
ptáci	<i>Apus apus</i>	rorýs obecný	§O
	<i>Circus aeruginosus</i>	moták pochop	§O
	<i>Lanius collurio</i>	ťuhák obecný	§O
	<i>Oenanthe oenanthe</i>	bělořit šedý	§SO
	<i>Milvus milvus</i>	luňák červený	§KO
	<i>Riparia riparia</i>	břehule říční	§O
	<i>Perdix perdix</i>	koroptev polní	§O
	<i>Merops apiaster</i>	vlha pestrá	§SO
	<i>Accipiter nisus</i>	krahujec obecný	§SO
	<i>Corvus corax</i>	krkavec velký	§O
	<i>Hirundo rustica</i>	vlaštovka obecná	§O
	<i>Vanellus vanellus</i>	čejka chocholátá	NT
savci	<i>Microchiroptera sp.</i>	netopýři	§SO

§O-ohrožený druh, §SO-silně ohrožený druh, §KO-kriticky ohrožený druh
NT- téměř zranitelný druh (Červený seznam IUCN)

Čmeláci *Bombus sp.*

Popis druhu, ekologické nároky:

Čmeláci rodu *Bombus* žijí v koloniích, živí se nektarem kvetoucích rostlin. Žijí na lukách, v zahradách, na polích i v parcích. Hnízda si staví v zemi v různých přirozených dutinách (nory hlodavců), na chráněných místech (v mechu) nebo v trouchnivějících pařezech.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Čmeláci se vyskytují roztroušeně na kvetoucích rostlinách, zejména na valu, který ohraničuje zájmové území plocha zasypávání a pískovnu Bratčice v jiho-západní části. Val využívají k rozmnožování a zimování.

Kvalita biotopu: +1

Identifikace vlivů: Čmeláci budou ovlivněni ztrátou biotopů využívaných k rozmnožování i ke sběru potravy.

Význam jednotlivých vlivů:

Na rekultivovaných svazích pískovny Bratčice se nachází vhodné biotopy s kvetoucími druhy, které poskytují útočiště pro čmeláky. Na okrajích záměru vzniknou stanoviště, která budou poskytovat čmelákům zdroje potravy a možnost vytváření hnízd.

Navržená zmírňující opatření: Na okrajích záměru vytvářet valy z písku a hlíny, vhodné je výsev kvetoucích druhů rostlin jako zdroj potravy. Při vytvoření valů, které poskytnou čmelákům možnost vytváření hnízd a nalezení zdrojů potravy, bude mít záměr na čmeláky pozitivní vliv (+1).

Slepýš křehký

Popis druhu, ekologické nároky:

Slepýš, je eurytopní druh, bez specifických požadavků na oslunění lokality a charakter vegetace. Obývá nejrozličnější stanoviště, která vykazují určitou míru zemní vlhkosti s bohatou vegetací a dostatkem potravy (plži, žížaly). Důležité jsou denní úkryty (kameny, padlé dřevo, kyprá půda) a místa vhodná ke slunění. Nejhojnější je v listnatých a smíšených lesích. Běžný je i na světlejších okrajích jiných typů lesů, lesních pasekách, křovinatých stráních, starých sadech, kamenolomech, pískovnách, na loukách, okrajích polí, rumišťích, skládkách, parcích a zahrádkách.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Výskyt slepýše byl potvrzen v severo-západní části budoucího recyklačního dvora.

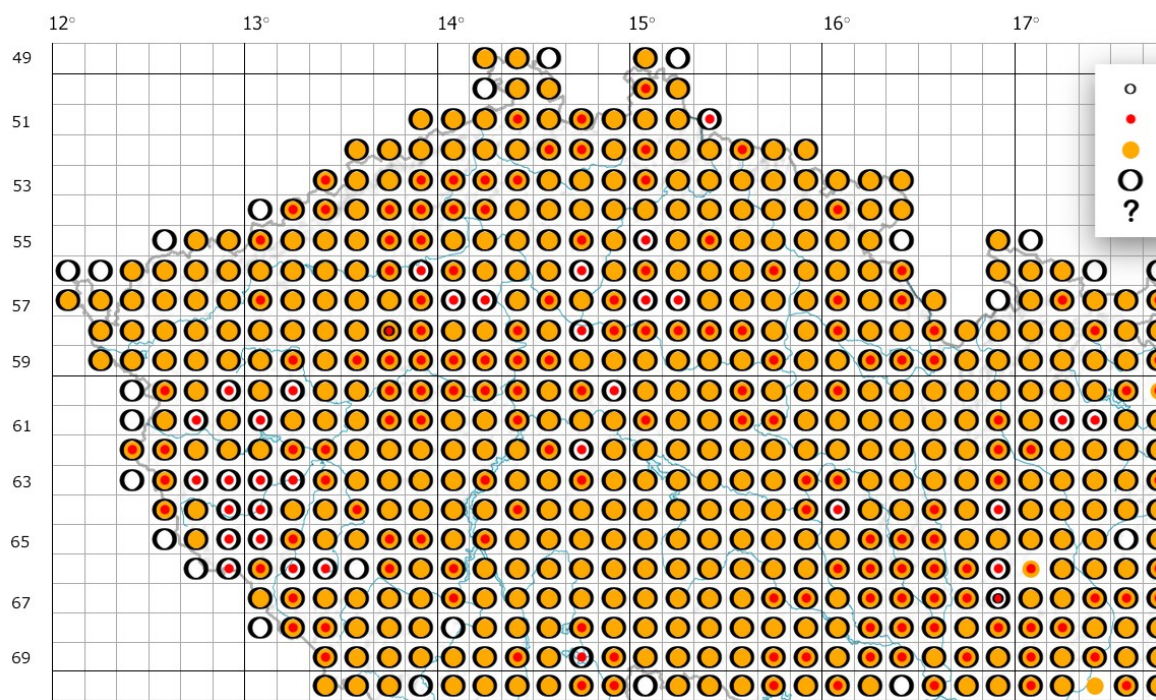
Kvalita biotopu: +1

Identifikace vlivů: Při zemních pracích, může docházet k usmrcení jedinců, či přejetí jedinců těžkou technikou (-1).

Význam jednotlivých vlivů: Slepýši budou vystaveni vyšší pravděpodobnosti přejetí těžkou technikou, která se bude pohybovat po větší ploše.

Navržená zmírňující opatření: Zemní práce provádět mimo dobu zimování, tj. od dubna do září. Na extenzivně využívaných okrajích záměru vytvářet strukturovaná stanoviště s hromadami kamení, hlíny, kompostu a dříví o průměru min. 2 m, které budou sloužit jako útočiště pro slepýše.

Výskyt druhu *Anguis fragilis* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt slepýše křehkého na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Ťuhýk obecný

Popis druhu, ekologické nároky: Ťuhýci obecní hnízdí v otevřené, převážně kulturní krajině s porosty keřů: křovinaté stráně, meze, polní remízky, okraje lesů, pastviny apod. Hnízdí v období od května do července. Hnízdo je silnostěnná stavba z rostlinného materiálu umístěné ve větvích nejčastěji do výše 2 m nad zemí. Potravu ťuhýků tvoří zejména hmyz, méně často drobní hlodavci, ještěrky a ostatní pěvci, v létě i plody rostlin. Vyskytuje se prakticky na celém území ČR.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Výskyt ťuhýka obecného byl prokázán na vegetaci při západní hranici záměru – plocha zasypávání.

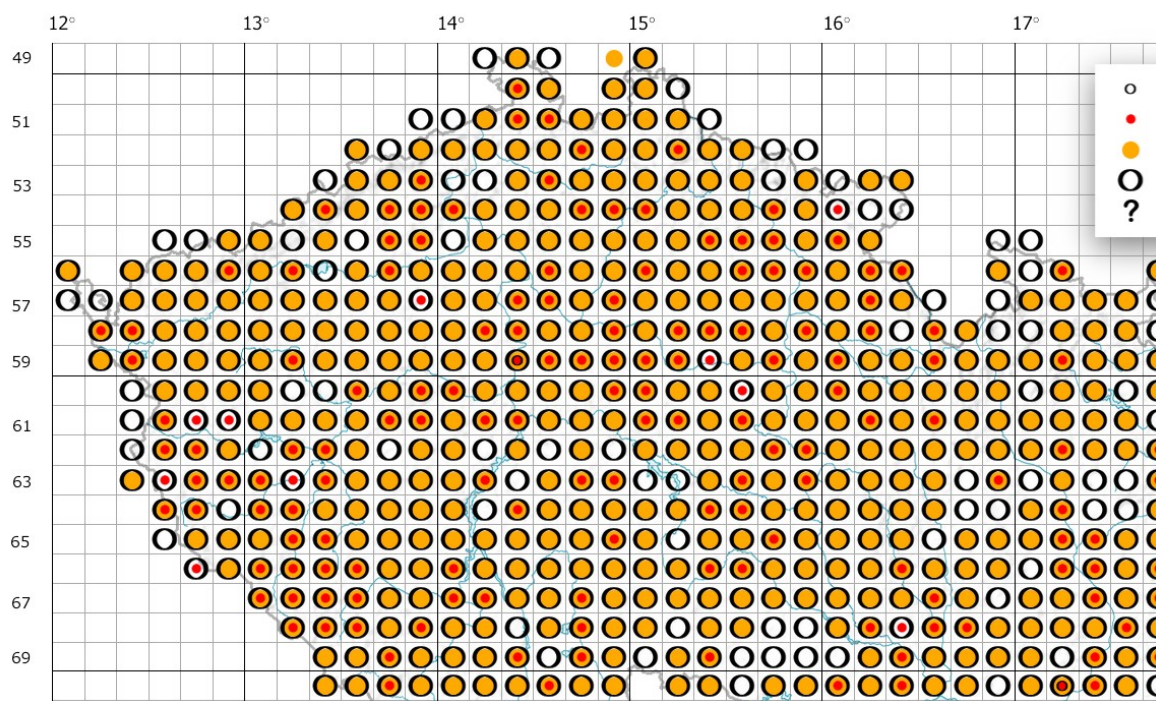
Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: Při zemních pracích, může docházet k rušení ťuhýka obecného.

Význam jednotlivých vlivů: Ťuhýk v místě záměru nenachází možnost ke hnízdění, proto nebude záměrem významně ovlivněn.

Navržená zmírňující opatření: K podpoření výskytu ůhýka je vhodné vysadit při okraji záměru – plocha zasypávání, několik roztroušených keřů.

Výskyt druhu *Lanius collurio* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt ůhýka obecného na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Rorýs obecný

Popis druhu, ekologické nároky:

Původní obyvatel skal a stromových dutin, dnes žije téměř výhradně ve městech, kde hnízdí pod střechami, v děrách zdí apod. Jedná se o tažný druh (přilet duben až květen, odlet červenec až srpen). Potrava: létající hmyz, který loví za letu.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Nad zájmovým územím byly zaznamenány pouze přelety lovcích jedinců. Zájmové území není vhodné pro hnízdění.

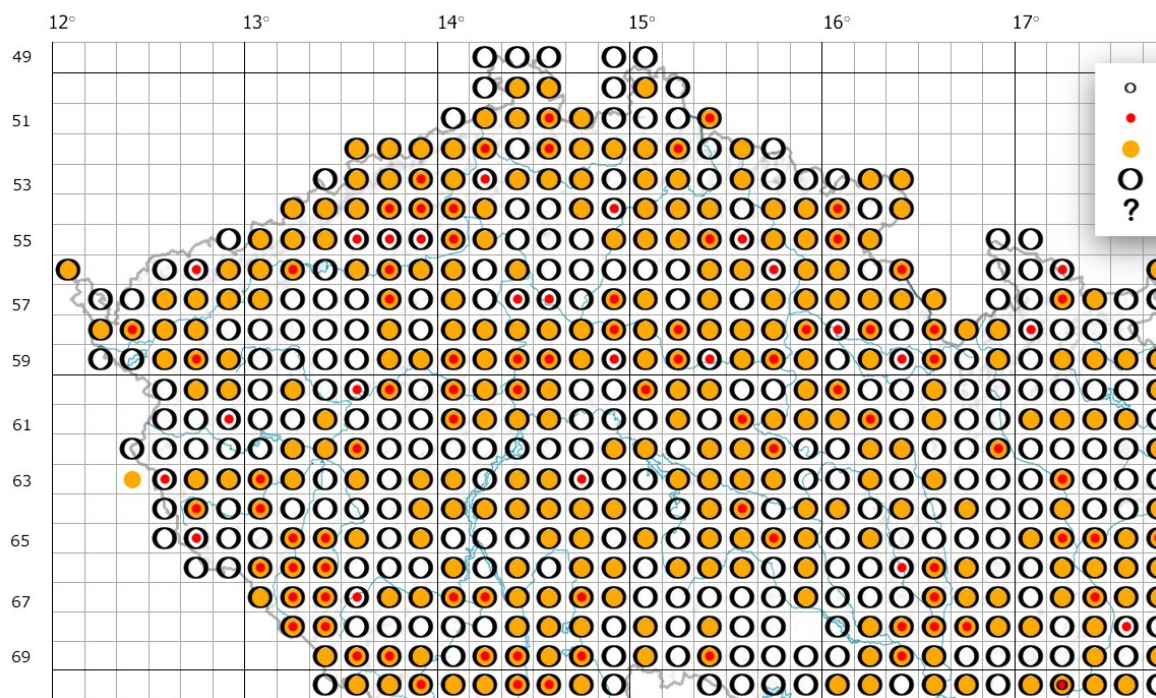
Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: -

Význam jednotlivých vlivů: Rorýsi nebudou záměrem ovlivněni.

Navržená zmírňující opatření: -

Výskyt druhu *Apus apus* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt rorýse obecného na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Moták pochop

Popis druhu, ekologické nároky: Pochopové preferují otevřenou krajinu. Hnízdištěm motáka jsou převážně mokřadní stanoviště, méně často pole. Hnízda si staví z větví a stébel. Hnízdění začíná začátkem května. Téměř polovinu potravy tvoří drobní savci.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Nad zájmovým územím byly zaznamenány pouze přelety. Zájmové území není vhodné pro hnízdění motáka pochopa. V blízkém i vzdáleném okolí, nachází moták vhodnější biotopy jak pro lov potravy, tak pro hnízdění.

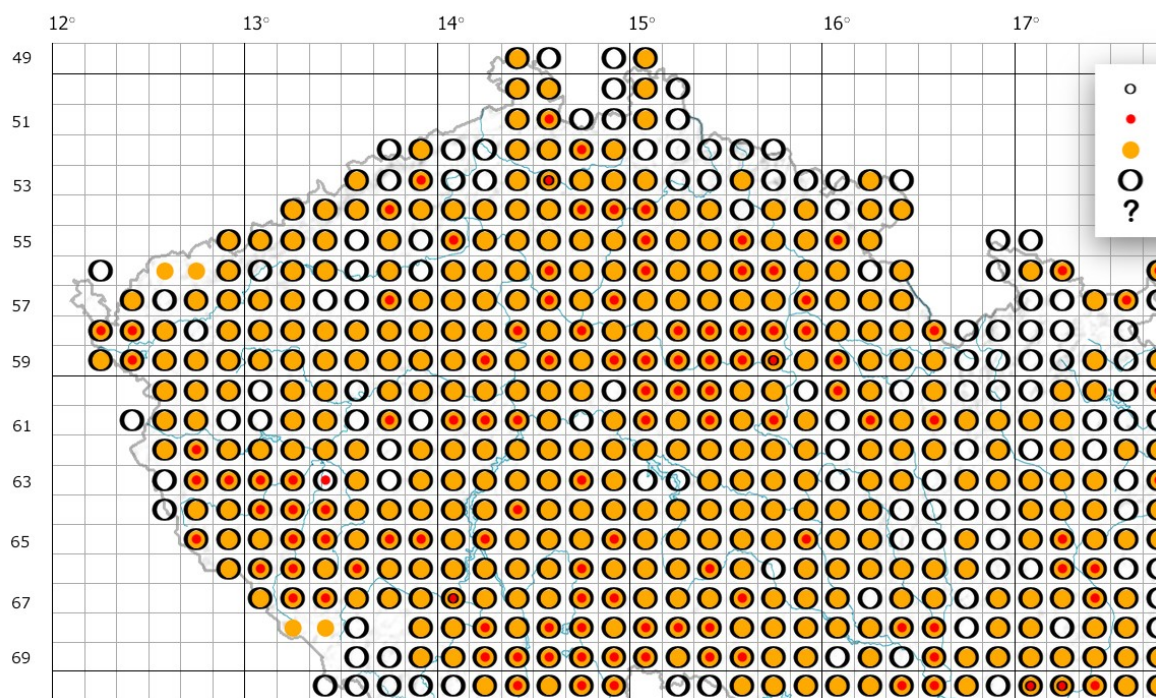
Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: -

Význam jednotlivých vlivů: Moták pochop nebude záměrem ovlivněn.

Navržená zmírňující opatření: -

Výskyt druhu *Circus aeruginosus* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt motáka pochopa na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Luňák červený

Popis druhu, ekologické nároky:

Luňák červený hnízdí v listnatých lesích v blízkosti otevřených prostranství. Hnízdo staví vysoko na stromech. Živí se např. rybami a hmyzem. Hnízdí roztroušeně po celém území Čech a na jižní Moravě. Převážně stálý nebo potulný pták.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Nad zájmovým územím byly zaznamenány přelety, zájmové území není vhodné pro hnízdění luňáka červeného.

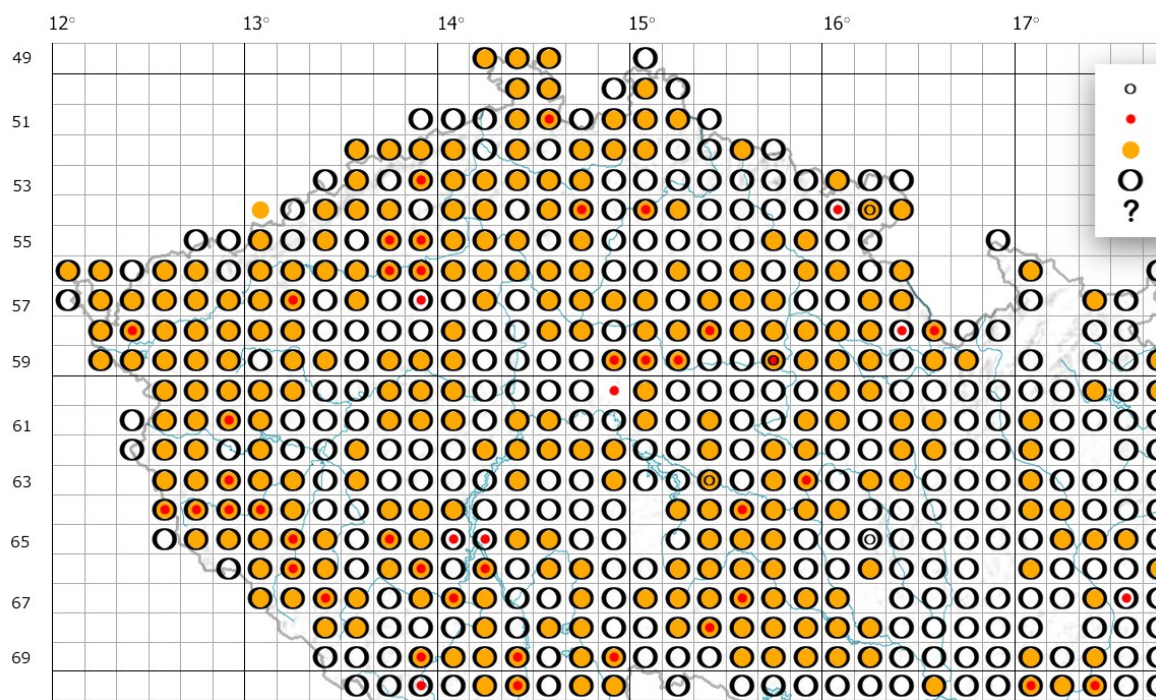
Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: -

Význam jednotlivých vlivů: Luňák červený nebude záměrem ovlivněn.

Navržená zmírňující opatření: -

Výskyt druhu *Milvus milvus* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt luňáka červeného na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Bělořit šedý

Popis druhu, ekologické nároky: Bělořit šedý obývá pusté, většinou písčité a kamenité plochy s chudým porostem rostlin: pastviska, pískovny, výsypky nebo staveniště. Ze zimovišť se vrací koncem března a v dubnu, odlétá koncem srpna a v září. Obývá stanoviště, na která je vyvíjen silný antropogenní tlak. Hnízdí v dutinách mezi kameny, v pískových nebo hlinitých stěnách apod. Živí se drobnými bezobratlými živočichy, zejména hmyzem, sbírá i různé bobule.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Samice se samcem bělořita šedého byli pozorováni na částečně zarostlém valu při západním okraji záměru – plocha zasypávání. Hnízdění v místě záměru je vysoce pravděpodobné, pár byl pozorován v hnízdním období.

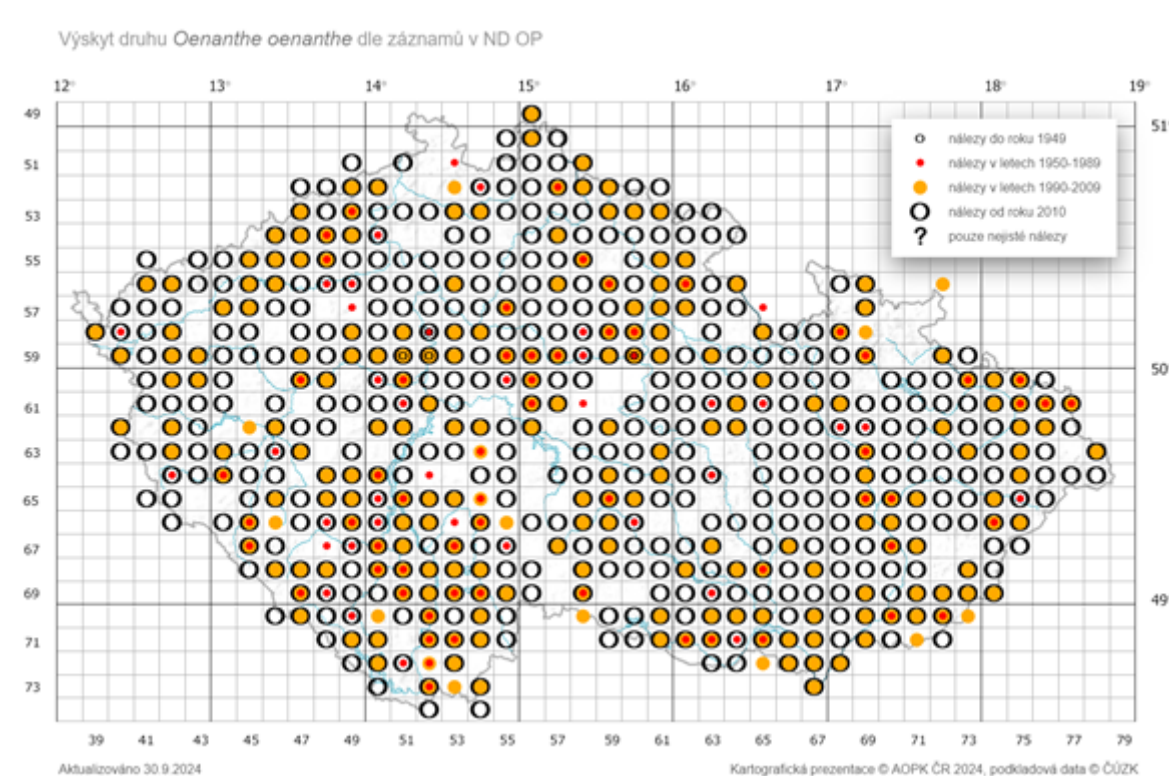
Kvalita biotopu: Částečně holé písčité valy s ruderalní vegetací jsou vhodným biotopem pro hnízdění a výskyt bělořita šedého (+2).

Identifikace vlivů: Val, který využívá bělořit šedý se nachází zejména v prostoru těžby pískovna Bratčice. Pískovna navazuje přímo na zájmové území – plocha zasypávání a val

do zájmového území zasahuje pouze menší částí při západním okraji. Odtěžením valu, zanikne prostor pro hnízdní, získávání potravy a nalézání úkrytů bělořita šedého (-2).

Význam jednotlivých vlivů: V blízkém okolí se nachází obdobné biotopy, které ohraničují pískovnu Bratčice. Velikostně, však tyto biotopy neposkytují hnízdní prostředí a zdroje potravy pro vícero párů bělořita. Je žádoucí vytvořit valy z písku a hlíny v okrajových částech záměru, čímž dojde k vytvoření náhradních stanovišť a nebude docházet ke kompetici o biotop mezi páry bělořitů (+2).

Navržená zmírňující opatření: Odstranění valu, který bělořiti využívají jako biotop, je nutné provést v mimohnízdním období, tj. od září-březen. V prostoru pískovny Bratčice se nachází v okrajových částech vhodné biotopy, které mohou bělořiti využívat. Z důvodu velikosti teritorií a úživnosti prostředí, je žádoucí vytvářet na okrajových částech záměru - plocha zasypávání, náhradní stanoviště v podobě valů zeminy a písku, kde mohou bělořiti nacházet vhodné prostředí. Jako vhodné území pro vytvoření náhradních hnízdních biotopů se jeví také část etapy VI., která bude odtěžená jako první, ale zavezená jako poslední.

Doložený výskyt bělořita šedého na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Břehule říční

Popis druhu, ekologické nároky: Břehule hnízdí v koloniích v kolmých hlinitých či písčitých stěnách, březích nebo antropogenně vytvořených stěnách, například v pískovnách. V těchto stěnách si vyhrabávají hnízdní nory. Hnízdí v květnu-červenci. Je vázána na vodu, kde loví potravu letem nad hladinou (hmyz).

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Lovící jedinci byli zaznamenáni v oblasti nad pískovnou Bratčice a dále plynule přeletovali nad plochami záměru - plocha zasypávání a budoucí recyklační dvůr. Břehule hnízdí v pískové stěně pískovny Bratčice, těsně při hranici záměru – plocha zasypávání, při západní hranici záměru.

Kvalita biotopu: Území budoucího recyklačního dvora a plocha zasypávání neposkytují v současnosti vhodné podmínky pro hnízdění břehulí, ale během těžby budou vznikat pískové stěny, které poskytnou břehulím možnost hnízdění. V případě recyklačního dvora nebude území atraktivní ani v budoucnu. V případě plochy zasypávání může být území pro břehule atraktivní díky vytvoření nových kolmých stěn po těžbě.

Identifikace vlivů: Břehule hnízdící ve stěně pískovny mohou být ovlivněné otřesy způsobené pohybem těžké techniky. Hrozí zasypání hnízda a uhynutí jedinců břehulí.

Zájmové území zasypávání leží v prostoru tzv. POPD Ledce II, kde při povolování těžby byla problematika výskytu břehulí zvážena a projednána s Krajským úřadem Jihomoravského kraje (viz vyjádření KÚ JMK ze dne 16.2.2021, č.j. JMK 21925/2021 k účelnosti vést správní řízení o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů). V tomto vyjádření správní orgán konstatuje, že realizace záměru, v rozsahu daném předloženou projektovou dokumentací a při současném dodržování uvedených postupů a způsobů těžby, nebude mít významný dopad na populace předmětných druhů živočichů. Za zcela zásadní považuje správní orgán provádění některých činností mimo hnízdní dobu předmětných ptačích druhů (odstranění vegetace, skrývka povrchové části profilu, odtěžení stěn s norami pro břehuli říční).

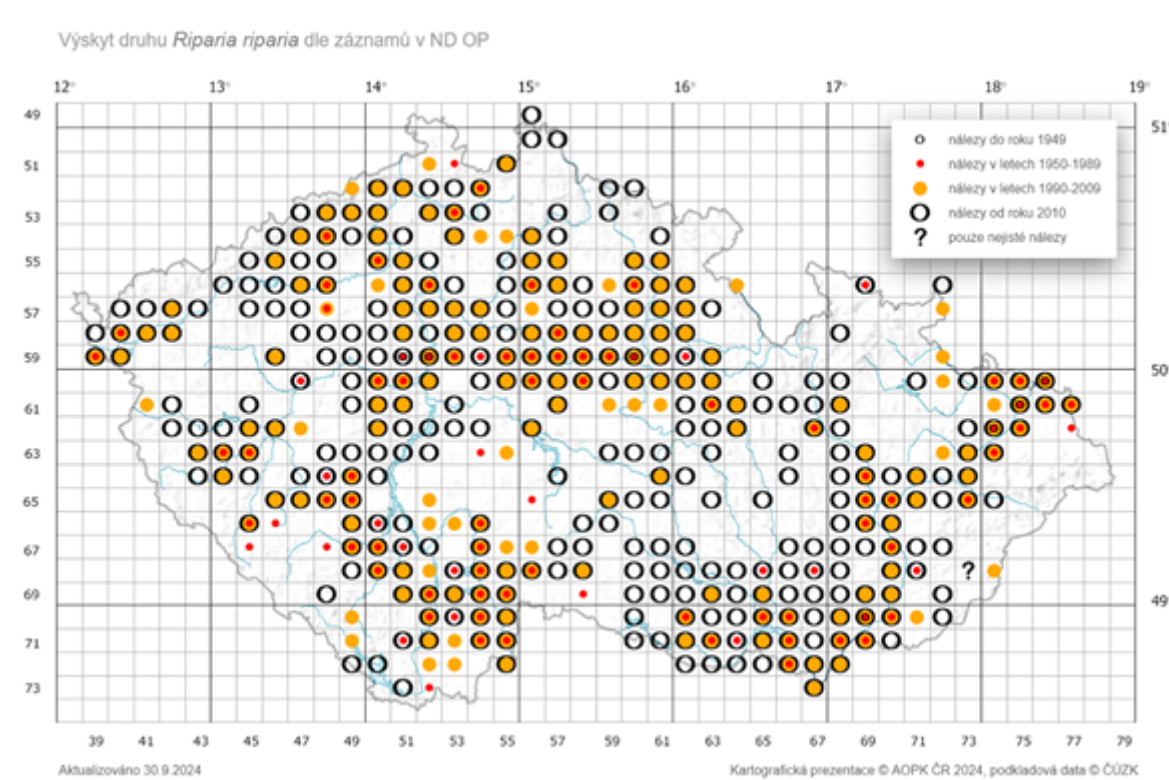
Oznamovatel má v současnosti zpracovaný Příkaz závodního lomu (aktualizace) č. 1./2019 ze dne 5.2.2019 týkající se ochrany hnízdící populace břehule říční v dobývacím prostoru Medlov a Němčičky I, kde je uvedeno 6 konkrétních opatření pro ochranu hnízdící populace břehule říční.

Záměr zasypávání se z tohoto hlediska zásadně neliší od původního záměru rekultivace předmětné plochy. Původní rekultivace totiž uvažovala se svahováním závěrných svahů do pozvolného sklonu a provedení rekultivace na trvalý travní porost, což znemožňovalo výskyt břehulí pro provedení rekultivace. Nově dojde k zasypání na původní úroveň terénu

se stejným důsledkem. Vzhledem k delšímu časovému odstupu mezi dotěžením a zasypáním však mohou stěny pískovny v některých místech sloužit delší dobu jako vhodný biotop pro hnízdění břehulí.

Význam jednotlivých vlivů: Během pohybu těžké techniky by mohlo docházet k otřesům a zasypání hnízdních dutin břehulí (-2). Pokračováním těžby písku bude docházet k odtěžení stěn s hnízdními dutinami, vždy ale dojde zároveň ke vzniku nových vhodných hnízdních stěn pro kolonie břehulí (+1).

Navržená zmírňující opatření: Dodržovat nadále všechna opatření uvedená v příkazu závodního lomu (aktualizace) č. 1./2019 ze dne 5.2.2019 týkající se ochrany hnízdící populace břehule říční v dobývacím prostoru Medlov a Němčičky I. V žádném případě nezasypávat prostor před aktivní stěnou osídlenou břehulemi v hnízdním období. Toto vždy provést v mimohnízdním období s tím, že v jiné části pískovny bude k dispozici stěna vhodná pro hnízdění v nové hnízdní sezóně.

Doložený výskyt břehule říční na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Vlaštovka obecná

Popis druhu, ekologické nároky:

Vlaštovky, hnízdí v kulturní krajině. Svá hnízda staví uvnitř budov, či v průjezdech. Potravu (hmyz) loví ve vzduchu. Hnízdí na celém území ČR, hojnější je v nižších polohách.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Nad zájmovým územím byly zaznamenány přelety, kdy jedinci vlaštovek lovíli potravu. Vlaštovky území využívají k lovu létajícího hmyzu, který se pohybuje nad pískovnou a zájmovým územím. K hnízdění zde nenachází vhodné podmínky.

Kvalita biotopu: 0

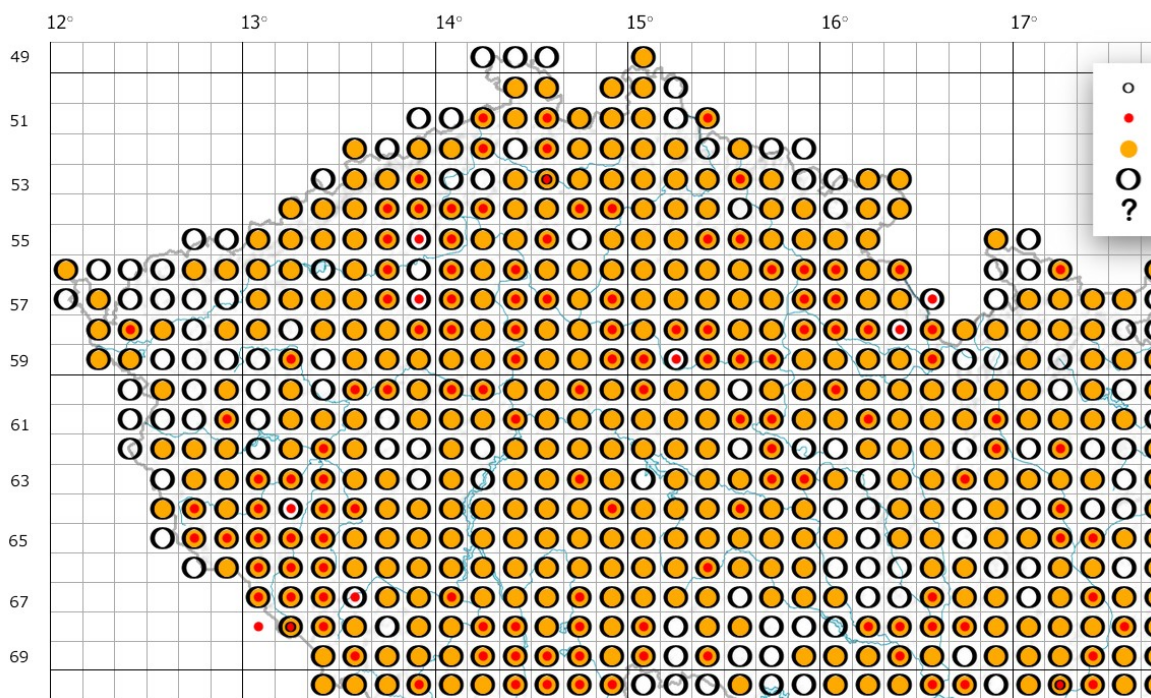
Identifikace vlivů:

Vlaštovky nebudou záměrem přímo ovlivněné. V blízkém okolí se nachází další, obdobné biotopy, pro lov potravy.

Význam jednotlivých vlivů: Vlaštovky nebudou záměrem ovlivněné.

Navržená zmírňující opatření: 0

Výskyt druhu *Hirundo rustica* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt vlaštovky obecné na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Vlha pestrá

Popis druhu, ekologické nároky: Vlha pestrá preferuje otevřenou krajinu nižších poloh s roztroušenými stromy. Vyhledává členitý terén s pastvinami, křovinami, skupinami stromů, často u řek s kolmými břehy, ale často také pískovny. Hnízdí v koloniích (10-20 párů), hnízdo budují v zemních norách. Po opuštění nory jsou mláďata krmena v blízkosti hnízda ještě dalších 12 dnů.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

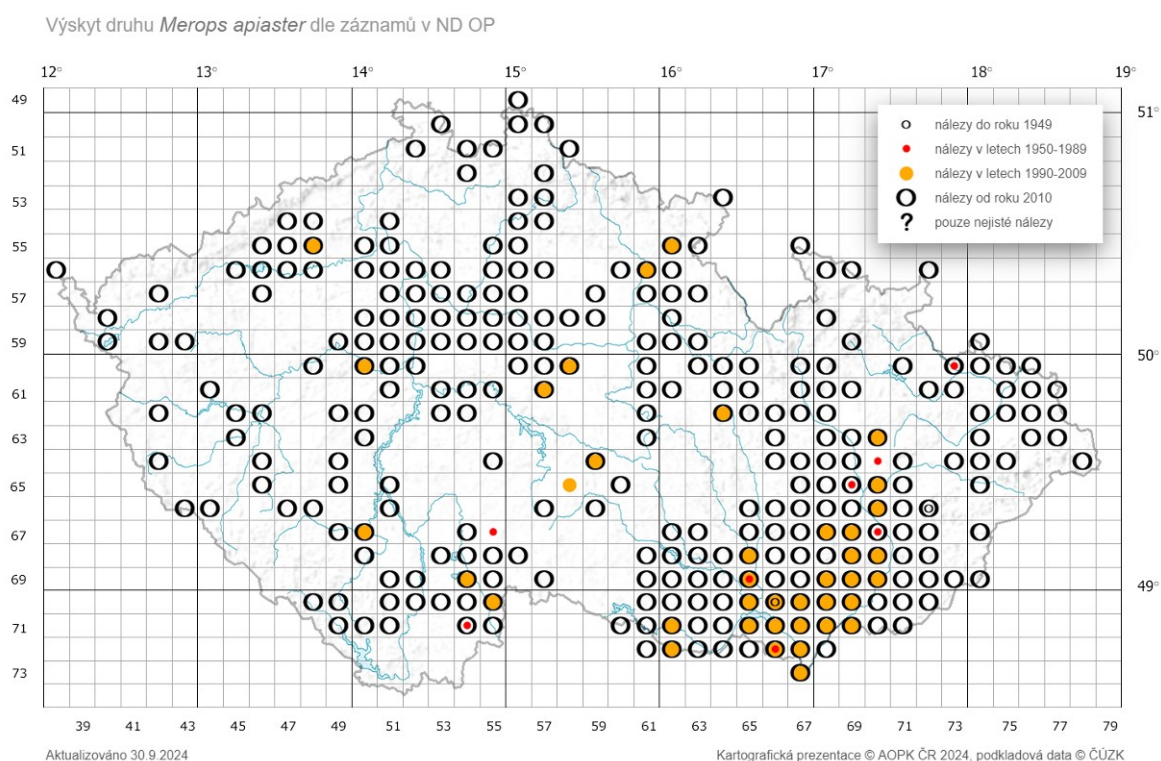
Informace o výskytu pochází z Nálezové databáze ochrany přírody, kde nejsou jedinci vztaženi ke konkrétní ploše.

Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: 0.

Význam jednotlivých vlivů: Vlha nebude záměrem ovlivněná v zájmovém území nenachází vhodné podmínky pro hnízdění ani pro lov potravy.

Navržená zmírňující opatření: 0

Doložený výskyt vlhy pestré na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Koroptev polní

Popis druhu, ekologické nároky: Koroptev polní žije v kulturních oblastech nižších a středních poloh. Vyskytuje se v zemědělsky využívaných územích (extenzivně využívané louky, obilná pole, mladé porosty listnatých stromů) i na rumištních plochách s často pestrá vegetací. Podmínkou trvalého výskytu je také přítomnost úkrytů. Hnízdí jednou ročně v květnu až červnu. Hnízdo bývá umístěno na zemi, schované ve vegetaci. Za potravu jim slouží semena a zelené části rostlin, v létě i hmyz a ostatní bezobratlí. Na území ČR se vyskytuje 11 000 – 22 000 párů. V době hnízdění využívají domovský okrsek o rozloze 3,7 ha.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Koroptev se vyskytovala na valu s ruderalní vegetací při západním okraji záměru – plocha zasypávání. Plocha budoucího recyklačního dvora neposkytuje v současnosti a ani v budoucnu, vhodné podmínky pro výskyt koroptve polní.

Kvalita biotopu: Koroptve nacházejí na valu s ruderalní vegetací vhodné podmínky pro úkryty, hnízdění a lov potravy (+2).

Identifikace vlivů:

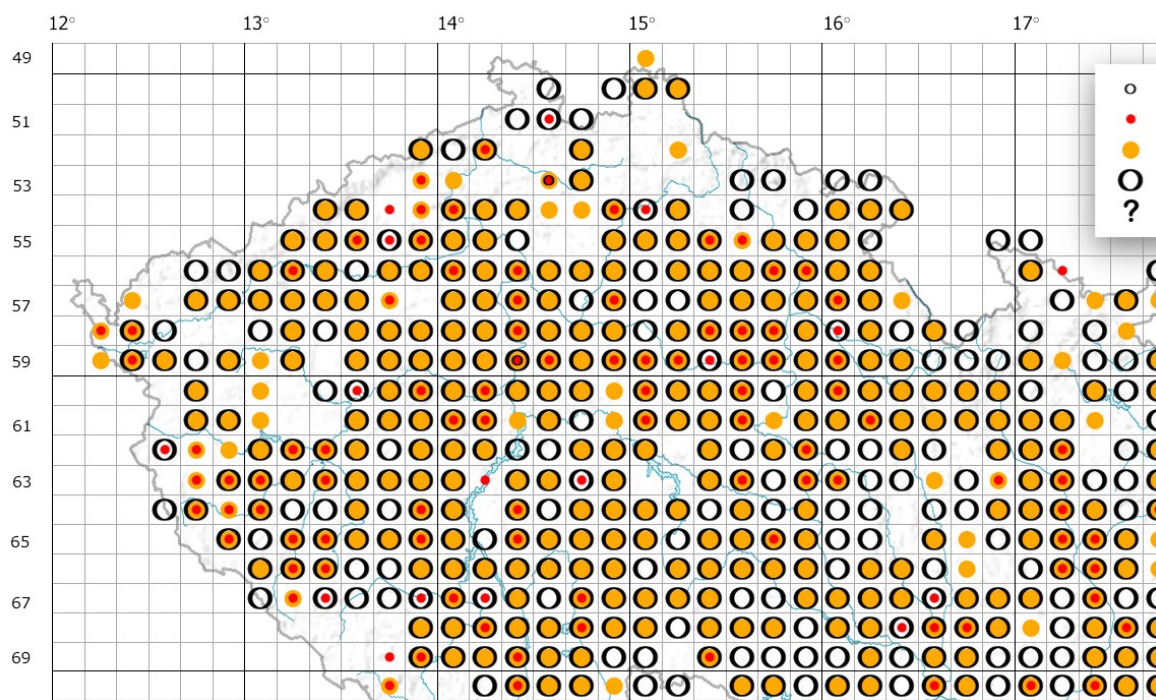
Val, který využívá koroptev polní jako biotop, se nachází zejména v prostoru těžby pískovna Bratčice. Pískovna navazuje přímo na zájmové území – plocha zasypávání. Val do zájmového území zasahuje pouze menší částí při západním okraji. Odtěžením valu, zanikne prostor pro hnízdění, získávání potravy a nalézání úkrytů pro koroptev polní (-2).

Význam jednotlivých vlivů:

Na okrajích záměru a při okraji pískovny Bratčice budou vznikat nevyužívané plochy, jež se mohou stát pro koroptve vhodným biotopem (+1).

Navržená zmírňující opatření: Odstranění valu, který koroptve využívají jako biotop, je nutné provést v mimohnízdním období, tj. od září-březen. V prostoru pískovny Bratčice se nachází v okrajových částech vhodné biotopy, které mohou koroptve využívat. Z důvodu velikosti teritorií a úživnosti prostředí, je žádoucí vytvářet na okrajových částech záměru – plocha zasypání náhradní stanoviště v podobě valů zeminy a písku, kde mohou koroptve nacházet vhodné prostředí. Jako vhodné území pro vytvoření náhradních hnízdních biotopů se jeví také část etapy VI., která bude odtěžená jako první, ale zavezená jako poslední. Při dodržení podmínek nebude mít záměr na koroptve negativní vliv.

Výskyt druhu *Perdix perdix* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt koroptve polní na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Krkavec velký

Popis druhu, ekologické nároky:

Krkavec velký, žije v otevřené krajině i v lesích. Hnízda si staví na vysokých stromech, sloupech elektrického vedení či na skalách. Hnízdí jednou ročně, od poloviny února do dubna. Živí se mršinami, drobnými obratlovci i bezobratlými živočichy. Převážně stálý pták.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Nad územím byly zaznamenány pouze přelety, v zájmovém území se nenachází vhodné podmínky pro hnízdění krkavců, ani pro získávání potravy.

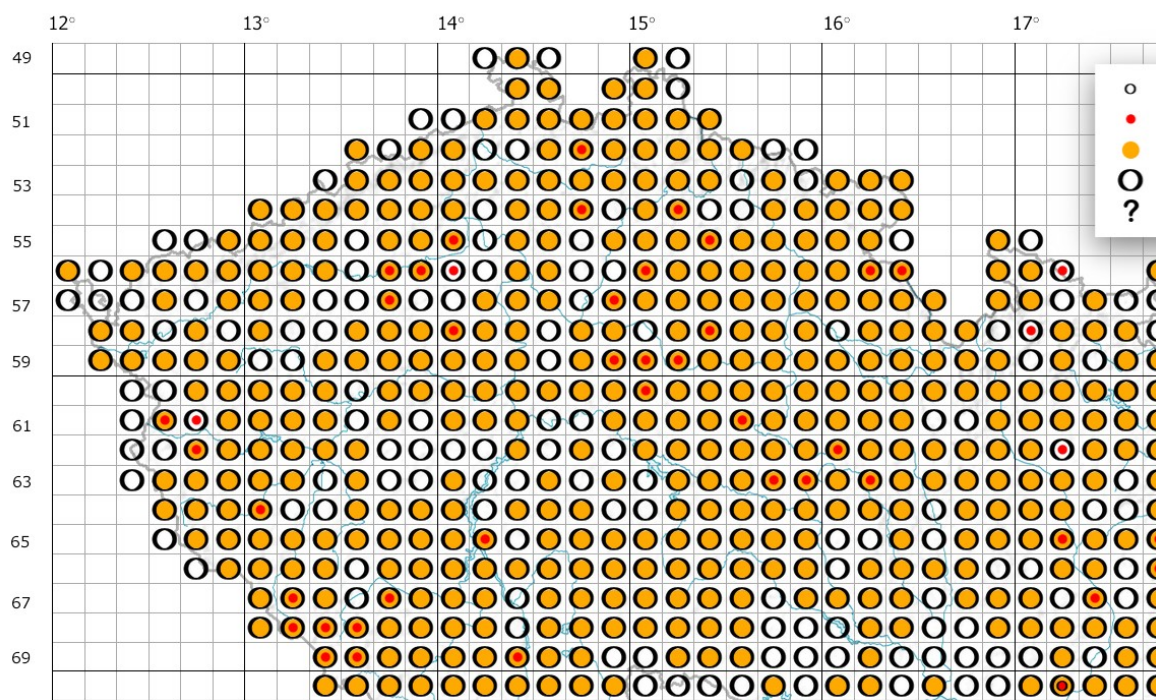
Kvalita biotopu: 0

Identifikace vlivů: 0

Význam jednotlivých vlivů: Krkavci nebudou záměrem ovlivněni.

Navržená zmírňující opatření: 0

Výskyt druhu *Corvus corax* dle záznamů v ND OP

Doložený výskyt krkavce velkého na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Krahujec obecný

Popis druhu, ekologické nároky:

Obývá lesní porosty, zejména jejich okraje, i menší lesíky v polích i ve městech. Hnízdo si staví nejčastěji na jehličnanech. Samec se částečně podílí na zahřívání vajíček, především však samici zásobuje potravou. Loví hlavně menší ptáky.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

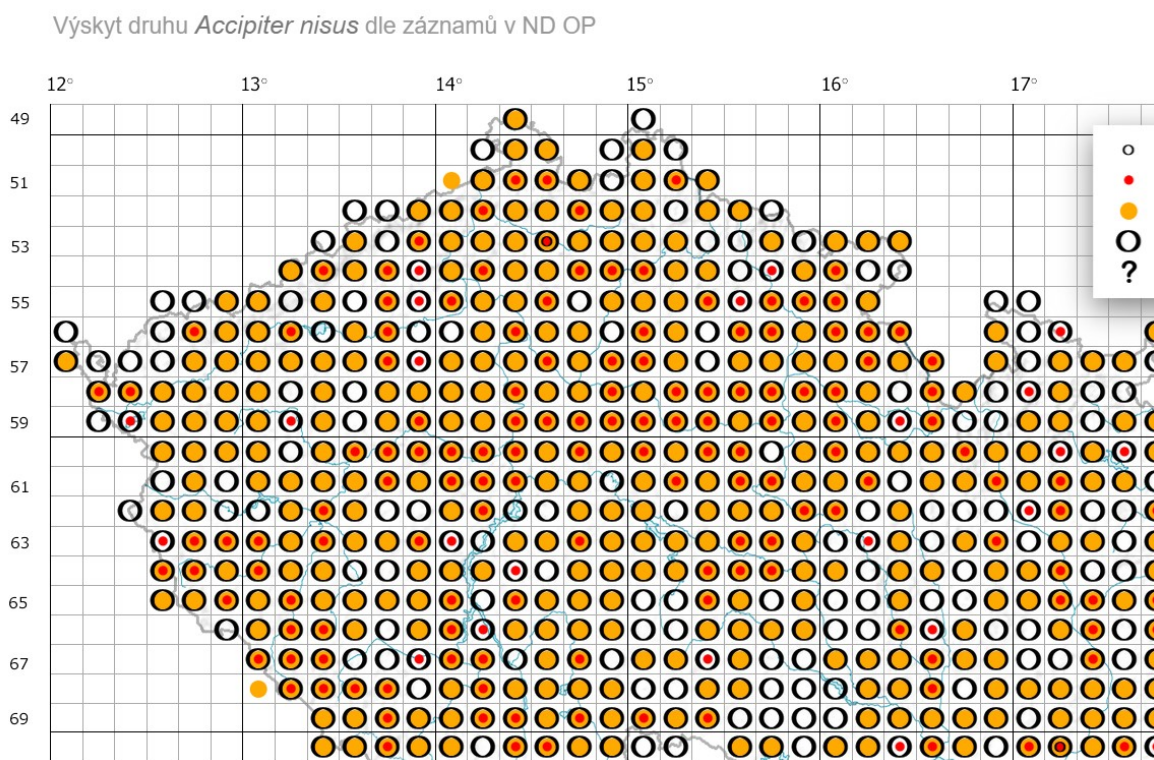
Byly pozorovány pouze přelety. Krahujec v zájmovém území nenachází vhodné místo pro hnízdění. Zájmové území může využívat pro lov potravy. Jejich výskyt je doložen i z širšího okolí.

Kvalita biotopu: +1

Identifikace vlivů: Krahujec může být ovlivněn ztrátou biotopů využívaných k lovu potravy. Obdobné biotopy se nacházejí i v blízkém okolí záměru.

Význam jednotlivých vlivů: Ztráta biotopů využívaných k lovu potravy bude mít maximálně mírně negativní vliv (-1). Celkový vliv na místní populaci bude zanedbatelný (0).

Navržená zmírňující opatření: Krahujce je vhodné podpořit umístěním tzv. berliček ve vzdálenosti alespoň 10 m od okrajů zájmového území.

Doložený výskyt krahujce obecného na území Česka. Zájmová plocha se nachází ve čtverci 6965.

Microchiroptera sp.

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí:

Nad územím byly zaznamenány četné přelety netopýrů.

Kvalita biotopu: +1

Identifikace vlivů: Netopýři zájmové území využívají pro lov potravy.

Význam jednotlivých vlivů: Netopýři nenachází v zájmovém území vhodné podmínky pro letní kolonie a ani pro zimování. Netopýři nebudou záměrem ovlivněni.

Navržená zmírňující opatření: -

Druhy uvedené v Červeném seznamu ptáků IUCN

Čejka chocholátá

Popis druhu, ekologické nároky:

Hnízdí na celém území České republiky. Vhodné území pro hnízdění jsou nepřilíš zarostlé mokřiny, okraje rybníků a dnes, stále častěji polní kultury. Tažný druh, vzácně zimuje v ČR. Zpět se vrací v březnu a hnízdí (březen-červenec). Potrava: drobní bezobratlí, hlavně hmyz (kobylinky, saranče).

Výskyt v ploše záměru a jeho okolí: Čejka se pohybovala v zájmovém území na ploše – plocha zasypávání. Nachází zde vhodné podmínky pro hnízdění.

Navržená zmírňující opatření: V blízkém okolí se nachází vhodné prostředí pro hnízdění čejky. Skrývku před těžbou provádět v mimohnízdním období (září-březen).

ZÁVĚR

Vzhledem k tomu, že se zájmové území nachází v intenzivně zemědělsky využívané krajině (původní přirozená vegetace je zcela přeměněná), která je ohraničená dálnicí a silnicí, jedná se o útočiště, které využívá řada druhů, kteří v intenzivně využívané krajině nenachází možnost k rozmnožování, získávání potravy a nalezení úkrytů. I z těchto důvodů, je vhodné zájmové území využívat v souladu s nároky organismů, kteří jsou na daném území, v některých případech, životně závislí.

Zájmové území – plocha zasypávání, je z hlediska využití pro hnízdění, získávání potravy a nalezení úkrytů důležitá pro bělořita šedého, koroptev polní, čmeláky rodu *Bombus* a částečně také pro ťuhýka obecného. Je žádoucí vytvářet náhradní stanoviště tvořená valem písku a hlíny na okrajových částech záměru - plocha zasypávání a v části etapy VI., která bude odtěžená jako první, ale zavezená jako poslední.

Pro lov hmyzu ve vzduchu využívají území rorýsi obecní, vlaštovky obecné a netopýři. Vzdušní lovci nebudou záměrem negativně ovlivněni.

V těsném sousedství s plochou zasypávání se nachází hnízdní stěna břehulí říčních. V případě břehulí dodržovat nadále všechna opatření uvedená v příkazu závodního lomu (aktualizace) č. 1./2019 ze dne 5.2.2019 týkající se ochrany hnízdicí populace břehule říční v dobývacím prostoru Medlov a Němčičky I. V žádném případě nezasypávat prostor před aktivní stěnou osídlenou břehulemi v hnízdním období. Tyto práce vždy provést v mimohnízdním období s tím, že v jiné části pískovny bude k dispozici stěna vhodná pro hnízdění v nové hnízdní sezóně.

Výskyt čmeláků rodu *Bombus* podpořit výsevem kvetoucích druhů rostlin na vytvořených náhradních valech, tvořených pískem a zeminou.

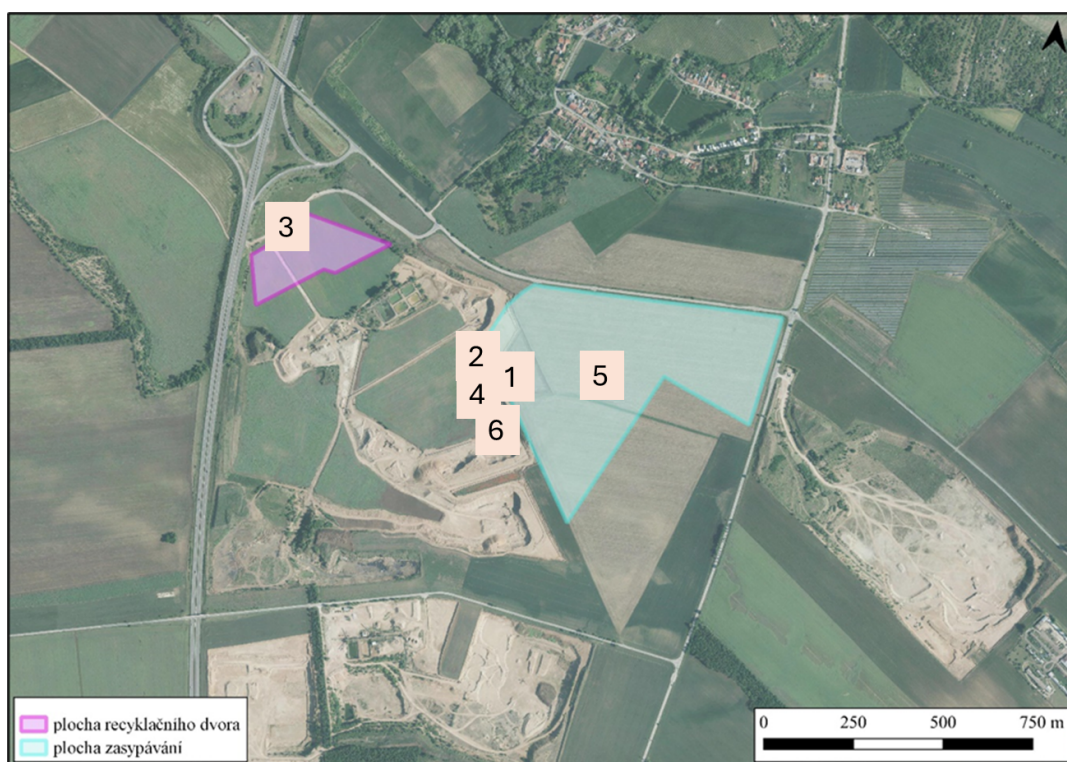
Moták pochop, krkavec velký a luňák červený byli zaznamenáni pouze jako přeletující druhy, na které záměr nemá negativní vliv. Vlha pestrá v zájmovém území nenachází možnost k hnízdění, lovu potravy a nalezení úkrytu, záměr na vlhu pestrou nemá negativní vliv.

V prostoru budoucího recyklačního dvora provádět skrývku mimo dobu zimování slepýšů, tj. od dubna do září. Na extenzivně využívaných okrajích záměru vytvářet strukturovaná

stanoviště s hromadami kamení, hlíny, kompostu a dříví o průměru min. 2 m, které budou sloužit jako útočiště pro slepýše.

Během průzkumu byla věnována pozornost výskytu sysla obecného a křečka polního, kteří se vyskytují v blízkém okolí záměru. Jejich přítomnost nebyla zjištěna v žádné části záměru.

Skrývku území - plocha zasypávání provést v mimohnízdním období, aby nedocházelo ke zničení hnízd čejky chocholaté.

Obr. č. 1.: Výskyt zvláště chráněných druhů živočichů a živočichů chráněných dle Červeného seznamu ptáků IUCN v zájmovém území v zařízení k nakládání s odpady v pískovně Bratčice.

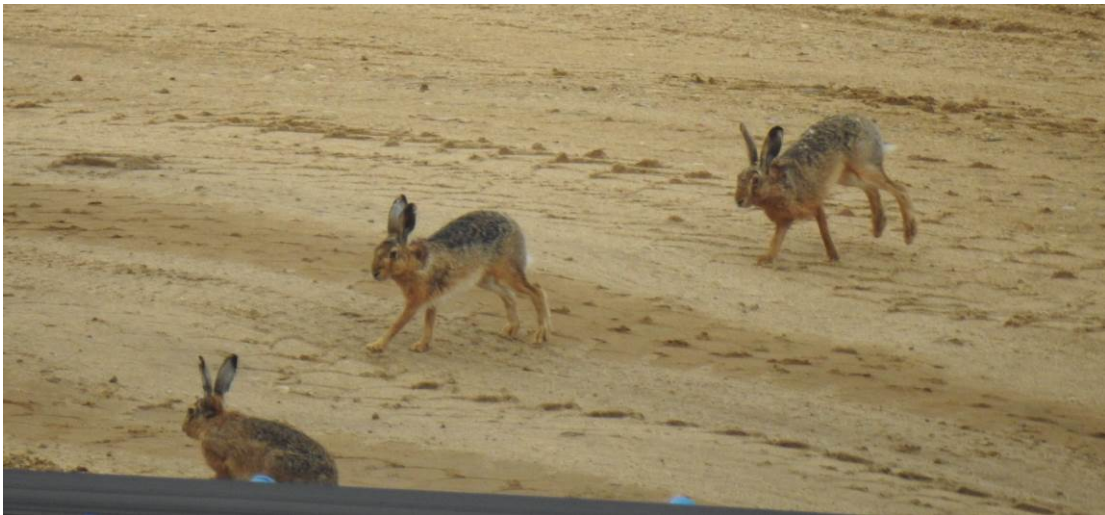
- 1) bělořit obecný, 2) koroptev polní, 3) slepýš křehký, 4) čmelák r. *Bombus*, 5) čejka chocholátá, 6) hnízdní stěna břehulí říčních

Obr. č. 2.: Hnízdící břehule říční ve stěně pískovny Bratčice.

Obr. č. 3.: Bělořit šedý na valu hlíny a písku, kde nachází útočiště pro hnízdění, lov potravy a úkryt.

Obr. č. 4.: Zajíc polní nachází v místě valu s ruderální vegetací možnost úkrytu.

Obr. č. 5.: Bažant polní sbírá semena z ruderální vegetace na valu ohraničující zájmové území.

Obr. č. 6.: Recyklační dvůr vznikne v místě intenzivně obhospodařovaného pole.